Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1986/87:12

om anslag till statlig personalpolitik m. m. (prop. 1986/87:100 bilagorna 2 och 15)

AU 1986/87:12

I. Gemensamma frågor (prop. 1986/87:100 bil. 2)

Under punkt 6 (s. 18) bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet anför om den nordiska utbytestjänstgöringen.

Systemet med utbytestjänstgöring regleras för deltagare från Sverige i förordningen (1980:848) om utbytestjänstgöring i andra nordiska länder (omtryckt 1984:32). Statens arbetsmarknadsnämnd svarar bl. a. för att sprida information om ordningen till myndigheter, anställda och personalorganisationer.

I propositionen anmäls att intresset för den nordiska utbytestjänstgöringen ökar. Nordiska ministerrådet har därför på nytt höjt medelstilldelningen för stipendier och reseersättningar. För Sveriges del uppgår den för år 1987 till 400 000 danska kronor.

Utskottet delar uppfattningen i propositionen att det är angeläget att de kunskaper och de kontaktnät som byggts upp kan befästas och vidareutvecklas.

Utskottet hemställer

att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförs i proposition 1986/87:100 bil. 2 punkt 6 om den nordiska utbytestjänstgöringen.

Punkt 3 om statliga förnyelsefonder behandlas i det följande i anslutning till regeringens förslag till medelsanvisning för ändamålet. Övriga till utskottet hänvisade punkter i bilaga 2 behandlas i andra sammanhang.

TRETTONDE HUVUDTITELN

II. Statlig personalpolitik m. m. (prop. 1986/87:100 bil. 15 delvis)

1. Statens löne- och pensionsverk med flera anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 1–D 10, D 12–D 14 samt D 16 och hemställer

1. att riksdagen till *Statens löne- och pensionsverk* för budgetåret 1987/88 anvisar ett ramanslag av 46 508 000 kr.,

2. att riksdagen till *Statlig personaladministrativ informationsbehandling* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

3. att riksdagen till *Statens arbetsmarknadsnämnd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 23 074 000 kr.,

4. att riksdagen till *Lönekostnader vid viss omskolning och omplacering* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 28 000 000 kr.,

5. att riksdagen till *Vissa trygghetsåtgärder för lärare* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.,

6. att riksdagen till *Statens institut för personalutveckling: Bidrag till myndighetsuppgifter* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag av 7 240 000 kr.,

7. att riksdagen till *Statens institut för personalutveckling: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

8. att riksdagen till *Bidrag till vissa utvecklingsåtgärder* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.,

9. att riksdagen till *Statens arbetsmiljönämnd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 163 000 kr.,

10. att riksdagen till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 215 000 kr.,

11. att riksdagen till *Viss förslagsverksamhet m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

12. att riksdagen till *Vissa skadeersättningar m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 100 000 kr.,

13. att riksdagen till *Statlig kreditgaranti för bostadsanskaffningslån* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

14. att riksdagen till *Externa arbetstagarkonsulter* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 6 791 000 kr.

2. Bidrag till stiftelsen Statshälsan

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen under punkt D 11 (s. 74–75) att riksdagen till Bidrag till stiftelsen Statshälsan för budgetåret 1987/88 skall anvisa ett förslagsanslag av 296 800 000 kr.

Motionen

1986/87:So720 av Anne Wibble m. fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående ökat finansieringsansvar hos resp. myndighet för företagshälsovården.

Utskottet

De myndigheter som är anslutna till Statshälsan bidrar i viss mån till finansieringen av företagshälsovårdens förebyggande insatser inom arbetsmiljöområdet. Avgiftsfinansieringen sker genom att ett belopp per anställd betalas till en inkomsttitel på statsbudgeten. För innevarande budgetår

bidrar de anslutna myndigheterna med 105 kr. per anställd. I propositionen föreslås att myndigheternas avgift höjs med motsvarande 40 kr. per anställd.

I motion 1986/87:So720 framhålls att det finns starka skäl för att lägga en betydligt större andel av kostnaderna på de anslutna myndigheterna. Ett sådant större finansieringsansvar för företagshälsovården och förebyggande insatser inom arbetsmiljön skulle skapa incitament att på egen hand och i ökad grad själva ta ansvar för de problem som finns inom arbetsmiljön hos resp. myndighet. Ett eget bidrag på i första hand cirka hälften anses inte orimligt. Det kan slutligen också finnas anledning att överväga den fortsatta giltigheten i skälen till varför myndigheten inte själv betalar hela kostnaden, slutar motionärerna.

Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna omfördelningen, som innebär att myndigheterna under budgetåret 1987/88 bidrar med ca 145 kr. per anställd till den företagshälsovårdande verksamheten. Som redovisats ovan innebär förslaget att myndigheternas andel per anställd därmed ökar med drygt 40 kr. per anställd. Utskottet är således inte berett att biträda yrkandet i motion 1986/87:So720 om en ytterligare omfördelning av dessa medel.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del samt med avslag på motion 1986/87:So720 till *Bidrag till stiftelsen Statshälsan* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 296 800 000 kr.

3. Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen under punkt D 15 (s. 77) att riksdagen till Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området för budgetåret 1987/88 skall anvisa ett reservationsanslag av 100 000 000 kr.

Motionen

1986/87:A267 av Börje Hörnlund m. fl. (c) vari yrkas

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om utfästelser i kollektivavtal och uppsägning av avtalet om förnyelsefonderna på det statligt reglerade området.

Yrkandena 1, 3–16 behandlas i betänkandet AU1986/87:11 och yrkande 2 i ett senare betänkande.

Utskottet

Genom avtal den 5 juni 1985 har staten och de statsanställdas huvudorganisationer för budgetåren 1985/86–1988/89 avsatt resp. 50, 100, 100 och 50 milj.

kr. för inrättande av förnyelsefonder på det statligt reglerade området (prop. 1985/86:100, bil. 15 s. 51, AU 12, rskr. 232). Avtalet har godkänts av riksdagens lönedelegation och regeringen.

I Gemensamma frågor (bil. 2 p. 3) anmäls att parterna i ett nytt avtal den 18 december 1986 närmare har preciserat fondernas användning. Därvid framhålls bl. a. möjligheterna att använda fondmedlen offensivt i förnyelsearbetet. Härigenom kan de effektivt bidra till en långsiktig anställningstrygghet och samtidigt understödja den nödvändiga utvecklingen av förvaltningen.

Samtidigt anmäls att regeringen den 16 oktober 1986 efter hemställan från statens arbetsgivarverk – varom parterna enats i det nya avtalet – beslutat om inrättande av en partssammansatt nämnd som beslutar om fördelning av fondmedlen och i samarbete med andra myndigheter verkar för att prognoser och annan information utvecklas som är av betydelse för nämndens verksamhet (SFS 1986:729). Nämnden skall finnas inrättad så länge fondmedel finns att fördela.

I motion 1986/87:A267 av Börje Hörnlund m. fl. (c) framhålls bl. a. att fonderna på det statliga området närmast får karaktären av ett anslag avsett för insatser som underlättar förändringar och omstruktureringar. Anslaget till förnyelsefonderna bör inte betraktas som lönekostnader och bör därför inte regleras i kollektivavtal. Regeringen bör därför snarast framställa om uppsägning av avtalet om förnyelsefonder, vilket skulle innebära en besparing för budgetåret 1988/89 på 50 milj. kr.

Utskottet vill erinra om att det avtal för vars fullföljande regeringen äskar medel har godkänts av riksdagens lönedelegation. Utskottet vidhåller därför sin tidigare redovisade uppfattning (se bl. a. AU 1985/86:12) att riksdagen bör anvisa erforderliga medel. Motion 1986/87:A267 bör sålunda avslås i motsvarande del.

Utskottet har slutligen ingen erinran mot vad som anförs i Gemensamma frågor (bil. 2) beträffande förnyelsefonderna.

Hemställan

Utskottet hemställer

dels att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 bil. 15 punkt D 15 samt med avslag på motion 1986/87:A267 yrkande 17 till *Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 000 kr.,

dels lägger till handlingarna vad som i proposition 1986/87:100 bil. 2 punkt 3 anförs om statliga förnyelsefonder.

Stockholm den 31 mars 1987

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Marianne Stålberg (s), Alf Wennerfors (m), Börje Hörnlund (c), Gustav Persson (s), Bo Nilsson (s), Charlotte Branting (fp), Inge Carlsson (s), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), Lars-Ove Hagberg (vpk), Sven Lundberg (s), Anders G Högmark (m), Johnny Ahlqvist (s), Sigge Godin (fp) och Erik Holmkvist (m).

Reservationer

1. Bidrag till stiftelsen Statshälsan (punkt 2)

Alf Wennerfors (m), Börje Hörnlund (c), Charlotte Branting (fp), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), Anders G Högmark (m), Sigge Godin (fp) och Erik Holmkvist (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "dessa medel" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen att myndigheterna bör ta en större andel av finansieringen av företagshälsovårdens förebyggande insatser inom arbetsmiljöområdet. Utskottet anser dock att man hade kunnat gå ännu längre i detta avseende. Ett betydande finansieringsansvar hos myndigheterna för verksamheten skulle bl. a. med stor sannolikhet innebära att de tar ett större ansvar för att de arbetsmiljömässiga problemen bringas till en lösning.

Mot den angivna bakgrunden anser utskottet att regeringen nästa år i budgetpropositionen bör presentera ett förslag som innebär att myndigheterna svarar för minst hälften av kostnaderna för företagshälsovården. Det bör även övervägas ifall kostnadsansvaret i sin helhet skall överföras till myndigheterna. Detta bör i anslutning till motion 1986/87:So720 ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen

dels med bifall till propositionen i motsvarande del samt med avslag på motion 1986/87:So720 i motsvarande del till *Bidrag till stiftelsen Statshälsan* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 296 800 000 kr.,

dels med anledning av motion 1986/87:So720 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om den framtida finansieringen av företagshälsovårdens förebyggande insatser inom arbetsmiljöområdet.

2. Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området (punkt 3)

Alf Wennerfors (m), Börje Hörnlund (c), Charlotte Branting (fp), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), Anders G Högmark (m), Sigge Godin (fp) och Erik Holmkvist (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "beträffande förnyelsefonderna" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning finns anledning beklaga införandet av förnyelsefonder både inom det privata näringslivet och inom det statligt reglerade området. På det senare området har – som framhålls i motion A267 – fonderna närmast fått karaktären av ett anslag för insatser som underlättar förändringar och omstruktureringar. Det finns emellertid redan andra anslag med just detta syfte, anslag som kan förstärkas om behov föreligger.

Med hänsyn till att regeringens avsikt att införa förnyelsefonder på det statliga området angavs i förhandlingar, vilkas avtal sedan formellt godkänts av riksdagens lönedelegation, vill utskottet av formella skäl inte motsätta att medel anvisas för ändamålet. Utskottet utgår emellertid ifrån att regeringen i fortsättningen avstår från att medverka till att nya avtal om förnyelsefonder kommer till stånd. Det nuvarande avtalet måste således ses som en engångsföreteelse. Detta bör i anslutning till motion A267 ges regeringen till känna.

Vad som anförs i Gemensamma frågor (bil. 2) beträffande förnyelsefonderna kan godtas av utskottet. Det hade dock varit önskvärt med en mer detaljerad redovisning i propositionen av de resurser vid det centrala kansliet m. m. som byggts upp för administration av fondmedlen.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen

dels till *Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag om 100 000 000 kr.,

dels med anledning av motion 1986/87:A267 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört beträffande förnyelsefonder i framtiden,

dels lägger till handlingarna vad som i proposition 1986/87:100 bil. 2 punkt 3 anförs om statliga förnyelsefonder.